

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра публічного управління та адміністрування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 2 – Державна політика та електронне врядування
(обов'язковий)

Спеціальність	Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник: Аліна БРИЧКО к.е.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування	протокол від 11 травня 2026 р. № 19
Завідувач кафедри	<u>Аліна БРИЧКО</u> (підпис) Аліна БРИЧКО

Погоджено:

Гарант освітньої програми Тетяна ХАРЧЕНКО
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Світлана ЛУКАШ

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Ігор КАЛЬЧЕНКО

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Олена СЛАВКОВА
(підпис) (ПІБ) (Надія БАРАНІК)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Державна політика та електронне врядування			
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / Кафедра Публічного управління та адміністрування			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність(програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОП «Публічне управління та адміністрування», спеціальність D4 «Публічне управління та адміністрування»			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6.	Рівень НРК	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 семестр, 15 тижнів			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні	Лабораторні	
	заочна ф.н.	8	8	-	134
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Бричко Аліна Михайлівна к.е.н, доцент кафедри публічного управління та адміністрування			
11.1	Контактна інформація	ел. адреса: alina.brychko@snau.edu.ua СНАУ, корпус факультету економіки і менеджменту, ауд. 310 е			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Вивчення дисципліни забезпечить можливість сформувати сучасне політичне і управлінське мислення, набуті вміння логічно аналізувати явища політичного життя, політико-управлінської практики держави загалом і органів управління, розуміти зміст, основні напрями та вміти застосовувати інструменти державної політики та електронного врядування			
13.	Мета освітнього компонента	формування теоретичних знань та практичних вмінь формування, оцінки та реалізації публічної політики та забезпечення електронного врядування.			
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітня складова базується на вивченні дисциплін «Публічне управління та адміністрування», «Публічна служба» 2. Освітня складова є основою для здійснення функцій управління в публічній сфері			

15.	Політика академічної доброчесності	Політика щодо академічної доброчесності у Сумському національному аграрному університеті визначається документами, представленими на сторінці: https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання відповідної оцінки з поточного та підсумкового контролів. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Перескладання іспиту відбувається з дозволу проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
16.	Посилання на курсу Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6346
17.	Ключові слова	Державна політика, публічне управління, демократичне врядування, доказова політика, цикл політики, аналіз політики, моніторинг та оцінювання, прийняття управлінських рішень, стійкість управління, громадянське суспільство, прозорість і відкритість, участь громадськості, багаторівневе врядування, безпека, національна безпека, внутрішня і зовнішня політика, європейська інтеграція, євроатлантична співпраця, цифровізація, електронне урядування, електронна демократія, е-уряд, е-участь, цифрова трансформація, кібербезпека, публічна політика, стейкхолдери, державне управління, GovTech.

1. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ДРН: Після успішного проходження модуля учень зможе:	ПРН				Як оцінюється
	ПРН01	ПРН03	ПРН05	ПРН11	
ДРН1. Знати теоретичні засади державної політики, демократичного врядування, аналізу політики та особливості функціонування системи публічного управління.	+			+	Тести множинного вибору
ДРН2. Застосовувати методи та інструменти формування, реалізації, моніторингу й оцінювання державної політики, здійснювати аналіз суспільних проблем і готувати рекомендації для органів публічної влади.	+			+	Тести множинного вибору; виконання есе
ДРН3. Оцінювати роль громадянського суспільства, механізмів відкритості, прозорості та громадської участі у процесах формування й реалізації державної політики.	+			+	Тести множинного вибору
ДРН4. Визначати особливості внутрішньої та зовнішньої політики держави, засади національної безпеки, європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України.		+		+	Тести множинного вибору, виконання есе
ДРН5. Розробляти пропозиції щодо вирішення проблем публічної політики та прийняття управлінських рішень на засадах доказової політики із застосуванням цифрових технологій, інструментів електронного урядування та електронної демократії.	+	+	+	+	Тести множинного вибору

ПРН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

ПРН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

ПРН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ВРЯДУВАННЯ 1.Предмет, мета завдання дисципліни. 2. Державна політика і демократичне врядування. Доказова політика 3. Цикл вироблення політики - етапи формування і реалізації державної політики. 4. Ресурси, механізми й інструменти політики	2	-	-	16	О: 1-7, Д: 1-18
ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ ТА ІНСТИТУЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТІЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ 1. Формування і розвиток громадянського суспільства. Визначення поняття «громадянське суспільство» 2. Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики 3. Повноваження органів влади у формуванні і реалізації політики та участь громадськості 4. Взаємодія влади, бізнесу і громадянського суспільства у формуванні й реалізації політики	-	2	-	16	О: 1-7, Д: 1-18
АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ 1. Процедури аналізу політики. Види аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз 2. Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі 3. Цифровізація аналізу політики і роль великих даних. Цілі і завдання політики 4. Вироблення і порівняння альтернативних варіантів вирішення проблеми 5. Підготовка рекомендацій органам влади 6. Ідентифікація проблеми/питання для аналізу політики	2	-	-	16	О: 1-7, Д: 1-18
МОНІТОРИНГ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ 1.Підстави для державного втручання. Обмеження політики 2.Бюджетування і ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики 3. Аналіз середовища політики і стейкхолдерів 4. Аналітичні процедури на етапах моніторингу і оцінювання політики	-	2	-	16	О: 1-7, Д: 1-18
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК	2	-	-	17	О: 1-7, Д: 1-18

1. Зміст державної політики 2. Політика як процес: симптоми проблемних ситуацій, затрати, результати, впливи і наслідки 3. Рішення щодо політики 4. Результативність, ефективність і економічність політики					
СФЕРИ ТА НАПРЯМИ ПОЛІТИКИ 1. Типологія політики: види, сфери, напрями 2. Багаторівневність політики: наднаціональний, національний, регіональний і місцевий рівень, їх взаємодія 3. Належне врядування: сервісна держава і місцеве самоврядування. 4. Парламентаризм як підґрунтя політики народовладдя 5. Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України 6. Сфери і засади внутрішньої і зовнішньої політики та їх характеристика 7. Політика європейської взаємодії і євроатлантичної співпраці 8. Державна політика і демократичне врядування. Доказова політика	-	2	-	17	О: 1-7, Д: 1-18
ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ: СУТНІСТЬ, МОДЕЛІ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ 1. Сутність електронного урядування 2. Моделі електронного урядування 3. Проблеми та загрози при впровадженні електронного урядування 4. Основні етапи розвитку електронного урядування в Україні 5. Звіт та рекомендації Світового банку щодо розвитку електронного урядування в Україні 6. Міністерство цифрової трансформації України	2	-	-	18	О: 1-7, Д: 1-18
ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ: ОСНОВНІ ФОРМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ 1. Сутність електронної демократії 2. Основні етапи розвитку електронної демократії 3. Електронні звернення та електронні петиції в Україні 4. Сутність електронного парламенту 5. Сутність електронного голосування та його регулювання 6. Загрози е-урядуванню та е-демократії у мережевій війні	-	2	-	18	О: 1-7, Д: 1-18
Всього	8	8	-	134	

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1. Знати теоретичні засади державної політики, демократичного врядування, аналізу політики та особливості функціонування системи публічного управління.	Словесні: - монологічні (пояснення, лекція); - діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: - демонстрація (мультимедійний файл) Інтерактивні технології навчання	Опрацювання теоретичного матеріалу, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
ДРН2. Застосовувати методи та інструменти формування, реалізації, моніторингу й оцінювання державної політики, здійснювати аналіз суспільних проблем і готувати рекомендації для органів публічної влади.	Словесні: - монологічні (пояснення, лекція); - діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: - демонстрація (мультимедійний файл) Інтерактивні технології навчання	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка візуальних матеріалів за результатами аналізу літератури, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
ДРН3. Оцінювати роль громадянського суспільства, механізмів відкритості, прозорості та громадської участі у процесах формування й реалізації державної політики.	Словесні: - монологічні (пояснення, лекція); - діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: - демонстрація (мультимедійний файл) Інтерактивні технології навчання	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка візуальних матеріалів за результатами аналізу літератури, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
ДРН4. Визначати особливості внутрішньої та зовнішньої політики держави, засади національної безпеки, європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України.	Словесні: - монологічні (пояснення, лекція); - діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: - демонстрація (мультимедійний файл) Інтерактивні технології навчання	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка візуальних матеріалів за результатами аналізу літератури, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
ДРН5. Розробляти пропозиції щодо вирішення проблем публічної політики та прийняття управлінських рішень на засадах доказової політики із застосуванням цифрових технологій, інструментів електронного урядування та електронної демократії.	Словесні: - монологічні (пояснення, лекція); - діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: - демонстрація (мультимедійний файл) Інтерактивні технології навчання	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка візуальних матеріалів за результатами аналізу літератури, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Тести множинного вибору	25/25%	протягом семестру
2	Есе	20/20%	до 13 тижня
3	Тести множинного вибору	25/25%	14-15 тиждень
4	Іспит	30 балів /30%	відповідно до розкладу

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	19-20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Тестування	< 15 балів	15-19 балів	20-23 бали	24-25 балів
	надано вірну відповідь на менш ніж 60% завдань	надано вірну відповідь на 60% -74% завдань	надано вірну відповідь на 75% -89% завдань	надано вірну відповідь на 90% та більше завдань
Тестування	< 15 балів	15-19 балів	20-23 бали	24-25 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, результати презентовано у рамках загальної дискусії
Іспит	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, але окремі складові розкриті	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування (тести множинного вибору)	в кінці кожної теми
2	Усний відгук викладача під час аудиторної роботи	постійно
3	Усне опитування під час занять та зворотний зв'язок викладача під час аудиторної роботи	постійно
4	Бесіда та дискусія під час аудиторних лекцій	постійно

5	Обговорення доповідей за темою самостійного вивчення дисципліни	постійно
6	Усний відгук викладача та студентів після іспиту	15 тижнів

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

5.4 Загальна кількість балів за ОК та шкала оцінювання

Загальна кількість балів за освітнім компонентом складає 100 балів.

5.4.1 Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	
60-68		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

1. Мохова Ю.Л. Розвиток електронного урядування України в умовах цифрових перетворень: монографія. Київ: ВД «Освіта України», 2021. 434 с.
2. Чукут С.А., Загвойська О.В., Цимбаленко Я.Ю. Основи електронного урядування: навч. посібник. Київ : КПП, 2022. 268 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48921/1/E-governance_Manual_KPI.pdf
3. Електронне врядування: правові та організаційні аспекти. Посібник для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування / Уклад. М. І. Лахижа, О.І. Черчатий, І.О. Кульчій, В.П. Антоненко. Полтава, 2020. – 35 с.
4. Вступ до публічної політики: навчальний посібник / П.Г. Радько, С.М. Приходько, Т.А. Непокупна та ін. 3-тє вид., перероб. і доп. Полтава: Вид-во ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2022. 188 с.
5. Орловська Ю.В., Кахович О.О. Вплив глобалізації на систему публічного управління в умовах становлення цифрового суспільства: монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 150 с.
6. Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження: Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 196 с.
7. Персональні дані. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/personaldata>
8. Зірки Е-демократії. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/e-democracy>
9. Доступ до публічної інформації. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/access-to-public-information>
10. Адвокація відкритих даних. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/open-data-advocation>
11. Он-лайн сервіс державних послуг ДІЯ. URL: <https://plan2.diia.gov.ua>

6.1.2 Методичне забезпечення

1. Електронний курс з дисципліни «Державна політика та електронне врядування», розміщений за посиланням: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6346>

6.2 Додаткові джерела:

1. Е-dem – Платформа електронної демократії. URL: <https://e-dem.tools/>
2. Е-демократія по-українськи. Підбірка онлайн-сервісів та реєстрів, що стануть у нагоді кожному українцю. URL: <http://corruptua.org/projects/e-democracy/index.html>
3. Інформаційні матеріали сайту представництва ООН в Україні. URL: <http://www.un.kiev.ua/ua/undp/arias/project.php?id=31>
4. Інформаційні матеріали сайту «Електронна Україна» URL: <http://www.e-ukraine.org.ua>.
5. Нормативно-правові акти в сфері електронного врядування та електронної демократії. URL: <https://www.rada.gov.ua>
6. Державні послуги онлайн. URL: <https://plan.diia.gov.ua>
7. Директива 1999/93/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13.12.1999 р. «Про систему електронних підписів, що застосовується в межах Співтовариства». URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_240.
8. Директива 97/7/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20.05.1997 р. «Про захист прав споживачів в дистанційних картках» URL: <http://www.gipi.internews.ua>.
9. Директива 2000/31/ЄС від 08.06.28. Концепція формування системи національних інформаційних ресурсів. URL: <http://www.stc.gov.ua>.
10. Смарт-громада: управління на основі даних. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CID+SC101+2020_T1

11. Digital Governance. URL: <https://www.coursera.org/learn/digitalgovernance>
12. Data and Urban Governance. URL: <https://www.coursera.org/learn/data-urban-governance>
13. Бричко А.М., Лукаш С.М. Інновації в публічному управлінні та адмініструванні: е-урядування. Вісник ЧНАУ. Науковий журнал. Серія "Економіка і менеджмент". Випуск 1 (79), 2019. - с.71-77
14. Maslak N., Brychko A., Maslak O., Lukash S. State Policy and Financial Support of Ukrainian Agrarian Economy Development. *Public Policy and Administration*. Vol 20, № 2 (2021). P. 189-204. DOI: <https://doi.org/10.13165/VPA-21-20-2-04>. URL: <https://ojs.mruni.eu/ojs/public-policy-and-administration/article/view/5380> (Scopus)
15. Бричко, А., Харченко, Т., Лукаш, С., Дудник, К., Дмитренко, О., & Мірошніченко, О. (2024). Інноваційні інструменти менеджменту реалізації державної еколого-економічної політики в сільській місцевості: підходи ЄС. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(59), 532–546. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.59.2024.4543>
16. Juhászová, Z., Brychko, A., Mosin, O., Povoroznyk, M., & Zakharkina, L. (2026). The Role of GovTech in Building an Ethical, Transparent, Equitable, Digital, and Secure State during Wartime and Post-War Reconstruction: Bibliometric Insights from International Experience. *Business Ethics and Leadership*, 10(2), 1–30. [https://doi.org/10.61093/bel.10\(2\).1-30.2026](https://doi.org/10.61093/bel.10(2).1-30.2026)
17. Романчук О.З., Бисага Ю.М., Берч В.В., Нечипорук Г.Ю., Чечерський В.І. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження. Монографія. – Ужгород: РІК-У, 2021. – 196 с.
18. Електронне урядування. Методичні вказівки рекомендовано для здобувачів вищої освіти першого рівня (бакалавр) спеціальності 281 «Публічне управління і адміністрування» / Ю. О. Крихтіна, У. Л. Сторожилова, асп. А. Ю. Ковальов. – Харків: 2023. – 63 с.

6.3 Програмне забезпечення

- 1 Електронний репозиторій Сумського НАУ // [електронний ресурс]. - URL: <http://repo.sau.sumy.ua/>
- 2 Програмне забезпечення Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами (розміщення виконаних завдань).
- 3 Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).
- 4 Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).